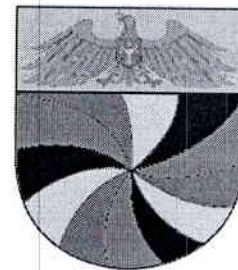

Agenția Națională
pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova
Национальное Агентство По Регулированию в Энергетике Республики Молдова

str. Columna, nr. 90, MD-2012 Chișinău, Tel. 022 852 901 Fax: 022 852 900,
<http://www.anre.md>, anre@anre.md

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. 29 /2019

din 6 martie 2019

Chișinău

cu privire la aprobarea Codului de etică și conduită profesională al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

În temeiul art. 9 alin. (5) lit. b) și alin. (6) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică și pct. 25 lit. e) din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334 din 14.12.2018, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Codul de etică și conduită profesională al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare Codul de etică și conduită profesională), în conformitate cu Anexa la prezenta Hotărâre.
2. Se abrogă Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției nr. 492 din 28.11.2012.
3. În termen de 10 zile din momentul adoptării prezentei Hotărâri, Departamentul juridic și protecția consumatorilor va elabora proiectul ordinului directorului general al Agenției cu privire la aprobarea componenței nominale a Comisiei de etică. Desemnarea membrilor în cadrul Comisiei de etică se va realiza în baza propunerilor șefilor de subdiviziuni, aprobate de către directorul coordonator al acestora.
4. Secția resurse umane va aduce la cunoștința personalului Agenției, contra semnătură, prevederile Codului de etică și conduită profesională, aprobat prin prezenta Hotărâre.
5. Serviciul comunicare va asigura publicarea Codului de etică și conduită profesională pe pagina web oficială a Agenției.
6. Controlul executării prezentei Hotărâri se pune în sarcina Directorului general al Agenției.
7. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

Veaceslav UNTILA
Director general

Eugen CARPOV
Director

Ștefan CREANGĂ
Director

Codul de etică și conduită profesională al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

I. DOMENIU DE APLICARE

1. Codul de etică și conduită profesională al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (denumit în continuare Cod) stabilește norme general obligatorii de conduită pentru angajații și directorii Consiliului de administrație ai Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare personalul Agenției) în procesul exercitării atribuțiilor de funcție.
2. Normele de conduită etică și profesională instituite prin prezentul Cod sunt destinate să asigure imparțialitatea, credibilitatea, obiectivitatea și profesionalismul personalului Agenției în exercitarea atribuțiilor de funcție întru garantarea integrității instituționale și statutului de autoritate de reglementare independentă decizional, organizațional și funcțional.

II. PRINCIPIILE GENERALE

3. Principiile generale care guvernează conduita profesională a personalului Agenției sunt:
  - a) **confidențialitatea** – principiu conform căruia personalul Agenției are obligația de a utiliza informațiile cunoscute în virtutea exercitării atribuțiilor de funcție, doar în interes de serviciu, cu respectarea regimului informațiilor cu acces limitat, cu răspândirea acestora doar în cazurile prevăzute de lege;
  - b) **competență profesională** – principiu conform căruia personalul Agenției trebuie să posedे cunoștințele, pregătirea și aptitudinile profesionale necesare funcției deținute, precum și să dea dovadă de responsabilitate, corectitudine, eficiență, perfecționare și dezvoltare continuă a cunoștințelor și aptitudinilor profesionale întru asimilarea în termen scurt a noilor reglementări legale, tehnicilor în domeniu și a bunelor practici specifice activității de reglementare;
  - c) **independența** – principiu conform căruia personalul Agenției, la îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, acționează în mod independent de orice interes de pe piețele reglementate, nu solicită și nu acceptă instrucțiuni din partea Guvernului, a organelor centrale de specialitate, a altor autorități ale administrației publice centrale, din partea autorităților de reglementare, a Parlamentului, a altor autorități publice sau din partea autorităților administrației publice locale;
  - d) **imparțialitatea** - principiu conform căruia personalul Agenției în exercitarea atribuțiilor funcției sunt obligați să manifeste o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic sau de altă natură, inclusiv rezultate din propriile interese sau datorate unor presiuni sau influențe din exterior;
  - e) **integritatea** - principiu conform căruia personalului Agenției îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu în virtutea sau în considerarea funcțiilor pe care le dețin sau să abuzeze în vreun fel de acestea;
  - f) **legalitatea** – principiu conform căruia personalul Agenției în exercitarea atribuțiilor funcției sunt obligați să respecte cu strictețe Constituția Republicii Moldova, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, legislația în vigoare, precum și reglementările interne ale Agenției;
  - g) **loialitatea** - principiu conform căruia personalul Agenției este obligat să se abțină de la orice acte sau fapte denigratoare care ar discredita activitatea și prejudicia imaginea Agenției;
  - h) **libertatea gândirii și a exprimării** - principiu conform căruia personalul Agenției poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile în cadrul Agenției, cu respectarea prezentului Cod, ordinii de drept și conduitei morale;

- i) **nediscriminarea** -- principiu conform căruia în procesul activității în cadrul Agenției este interzisă orice diferențiere de tratament bazată pe criterii de apartenență etnică, naționalitate, convingeri politice, religioase, de gen, categorie socială, orientare sexuală, sau de altă natură;
- j) **etica profesională** – principiu care presupune respectarea de către personalul Agenției a cerințelor etice precum: moralitatea în relațiile personale în cadrul Agenției, cât și în raport cu reprezentanții altor entități; respect și considerație față de colegi, conducătorii ierarhici, cât și față de alte persoane cu care interacționează în exercițiul funcției; disciplină, perseverență, diligență, responsabilitate profesională și comportamentală în procesul activității.
- k) **transparența activității** – principiul conform căruia personalul Agenției urmează să asigure transparența informațiilor cu caracter public, aferente activității de reglementare.

III. NORMELE DE CONDUITĂ ETICĂ ȘI PROFESIONALĂ

Secțiunea 1 Obligații și interdicții

4. Pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul Agenției este obligat:
- să își exercite atribuțiile și responsabilitățile aferente funcției în strictă conformitate cu prevederile legale în vigoare, dispozițiile interne, precum și normele de conduită etică și profesională stabilite în prezentul Cod;
  - să asigure exercitarea eficientă, calitativă și cu maximă responsabilitate atribuțiile de serviciu;
  - să manifeste un comportament integru, imparțial, profesionist în toate circumstanțele;
  - să respecte regimul legal al documentelor și informațiilor cu accesibilitate limitată, cunoscute în exercițiul funcției;
  - să contribuie și să colaboreze în cadrul Agenției în vederea realizării atribuțiilor ce le revin;
  - să nu admită influențarea sa în luarea unor decizii aferente funcției, în special în situația în care acest fapt ar duce la favorizarea unor persoane fizice sau juridice;
  - să denunțe în conformitate cu prevederile legii, eventualele acte de corupție, fapte cu caracter corupțional sau conflictele de interese sesizate în procesul exercitării funcției deținute;
  - să denunțe imediat influențele necorespunzătoare în procesul activității de serviciu;
  - să respecte regimul cadourilor în conformitate cu Legea integrității nr. 82/25.05.2017;
  - să cunoască și să respecte obligațiile ce îi revin conform politicilor anticorupție naționale;
  - să respecte libertatea opiniilor;
  - să nu admită situații de conflict în relațiile interpersonale în cadrul Agenției;
  - să folosească integral timpul de lucru doar în scopul desfășurării activităților de serviciu;
  - să utilizeze spațiile și bunurile instituției doar pentru desfășurarea activităților aferente funcției deținute;
  - să utilizeze eficient patrimoniul Agenției, acționând în orice situație ca un bun și diligent proprietar;
  - să aibă un aspect îngrijit și să posede o ținută vestimentară decentă și adecvată activității în cadrul unei autorități publice.
5. Suplimentar obligațiilor prevăzute la pct. 4 al prezentului Cod, titularii funcțiilor de conducere din cadrul Agenției sunt obligați:
- să ia decizii în corespundere cu prevederile legale în vigoare și cu cerințele funcției;
  - să promoveze normele de conduită și să asigure respectarea acestora de către personalul din subordine;
  - să asigure egalitatea de șanse și tratament în ceea ce privește cariera personalului din subordine;
  - să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine;

- e) să excludă orice formă de favoritism, protecționism sau discriminare în raport cu personalul din subordine;
- f) să propună sau să aprobe promovări, transferuri în funcție ori să acorde stimulente materiale, doar conform principiilor justificate, pe bază de merit și profesionalizam;
- g) să nu admită accesarea, transferul sau promovarea într-o funcție din subordinea acestuia a persoanelor cu care se află în relații de rudenie sau afinitate;
- h) să întreprindă acțiunile necesare pentru prevenirea actelor de corupție și a celor conexe în rândul personalului din subordine.

6. Personalului Agenției îi este interzis:

- a) să folosească prerogativele funcției deținute în alte scopuri decât cele prevăzute de lege;
- b) să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
- c) să dezvăluie informațiile la care are acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă faloase necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau credibilitatea autorității;
- d) să solicite și să accepte instrucțiuni din partea vreunei entități publice sau private în îndeplinirea atribuțiilor de reglementare care îi revin;
- e) să solicite sau să accepte cadouri, servicii, favoruri sau orice alte avantaje, care le sunt destinate personal sau familiei;
- f) să exprime sau să manifeste preferințe politice și să promoveze în cadrul relațiilor de serviciu vreun partid politic sau vreo organizație social-politică, să inițieze sau să participe la dezbateri politice în incinta autorității, inclusiv în scopuri electorale;
- g) să afișeze în incinta autorității obiecte inscripționate cu sigla sau cu denumirea partidelor politice sau organizațiilor asimilate partidelor politice, ori a candidaților acestora.

7. Suplimentar interdicțiilor stabilite la pct. 6 al prezentului Cod, directorilor Consiliului de administrație al Agenției le este interzis:

- a) să facă abuz de prerogativele funcției;
- b) să admită careva ingerințe sau influențe în procesul decizional al Agenției;
- c) să desfășoare alte activități remunerate, cu excepția celor din domeniul didactic și științific;
- d) să desfășoare activități didactice sau științifice dacă acestea sînt finanțate, direct sau indirect, de întreprinderile energetice reglementate de Agenție;
- e) să desfășoare activități remunerate ori să obțină alte avantaje la întreprinderile a căror activitate este reglementată de Agenție;
- f) să dețină acțiuni ale întreprinderilor a căror activitate este reglementată de Agenție;
- g) să faciliteze angajarea proprie sau angajarea altor persoane la întreprinderile a căror activitate este reglementată de Agenție;
- h) să fie membru al vreunui partid politic.

Secțiunea 3

Garanții

8. Personalul Agenției beneficiază de:

- a) protecția legii, în exercitarea atribuțiilor de serviciu;
- b) drepturile recunoscute de lege și de contractul colectiv de muncă;
- c) pregătire profesională continuă, pe tot parcursul activității sale în cadrul Agenției;
- d) condiții de muncă adecvate pentru a-i fi ocrotită sănătatea și integritatea fizică;
- e) dotările materiale necesare, care să-i permită îndeplinirea, în mod eficient a sarcinilor de serviciu.

Secțiunea 4

Libertatea opiniilor

9. Personalul Agenției are obligația de a respecta demnitatea funcției deținute și a celorlalte persoane cu care interacționează la îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor autorității.

10. În exprimarea opiniilor, personalul trebuie să aibă o atitudine neutră, conciliantă și să evite generarea conflictelor cauzate de schimbul de păreri.

11. Personalul Agenției are obligația să se abțină de la exprimarea în public a opiniilor privind activitatea Agenției în măsura în care îi poate afecta credibilitatea sau denigra imaginea acesteia.

12. Exprimarea opiniei în relațiile cu mass-media sau în alte mijloacele de informare în masă se asigură numai de către persoanele desemnate în acest sens, în condițiile legii și cu respectarea mandatului de reprezentare încredințat de Directorul general.

Secțiunea 5

Cadrul relațiilor în exercitarea funcțiilor

13. În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu salariații sunt obligați să respecte relațiile ierarhice, corespunzător structurii organizatorice a Agenției.

14. În relațiile cu personalul din cadrul instituției, precum și cu persoanele fizice sau reprezentanții persoanelor juridice, personalul Agenției este obligat să aibă un comportament decent, bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate, respectând onoarea, demnitatea și reputația profesională a acestora, precum și fără a admite comentarii privind viața privată a tuturor persoanelor cu care interacționează în exercițiul funcției.

15. În cadrul desfășurării activității de serviciu personalului Agenției îi sunt inadmisibile atitudinile ostile, gesturile de dispreț, expresiile jignitoare, discreditările, zvonurile, criticile aduse vieții private sau profesionale, insultele, afirmațiile calomnioase, utilizarea de cuvinte obscene, reproșurile, amenințările, sau orice formă de hărțuire morală sau sexuală, care poate conduce la deteriorarea atmosferei și relațiilor de muncă și a respectului față de sine. Totodată, sunt interzise actele sau faptele personalului Agenției care ar conduce la afectarea sănătății fizice sau mentale în desfășurarea relațiilor de muncă.

16. Personalul Agenției trebuie să adopte o atitudine obiectivă și imparțială la rezolvarea sesizărilor persoanelor fizice și juridice și are obligația să respecte principiul egalității acestora în fața legii, prin:

- a) promovarea unor soluții coerente, similare, conform principiului tratamentului nediferențiat, raportate la aceeași categorie de situații de fapt;
- b) eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, ș.a;
- c) respectarea principiului legalității în determinarea soluțiilor.

Secțiunea 6

Conduita în cadrul relațiilor internaționale

17. Personalul care reprezintă Agenția în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminare și la alte activități cu caracter internațional are obligația să promoveze o imagine favorabilă a țării și a autorității pe care o reprezintă.

18. În relațiile oficiale cu reprezentanții autorităților din statele străine, personalul care reprezintă Agenția are obligația de a nu exprima opinii personale privind disputele naționale sau internaționale, ci doar poziția oficială a Agenției.

19. În deplasările externe, personalul Agenției este obligat să aibă o ținută și o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și să respecte legile și obiceiurile țării gazdă.

IV. COMISIA DE ETICĂ

Secțiunea 1. Comisia de etică

20. În scopul monitorizării permanente a modului în care personalul Agenției se conformează și respectă prevederile prezentului Cod, se instituie Comisia de etică, abilitată cu funcții de constatare a abaterilor disciplinare, prevenirea și examinarea oricăror situații de încălcare a prezentului Cod.

21. Membrii Comisiei de etică sunt numiți prin ordinul Directorului general al Agenției, într-un număr impar, din rândul persoanelor cu reputație exemplară în cadrul Agenției, dintre care se desemnează un președinte și un secretar al Comisiei.

22. Membrii Comisiei de etică trebuie să respecte a priori normele de conduită etică și profesională, precum și să dea dovadă de corectitudine, obiectivitate și independență în analizarea faptelor și luarea deciziilor.

23. Activitatea Comisiei de etică are la bază următoarele principii:

- a) garantarea dreptului la apărare - conform căruia orice persoană are dreptul de a fi audiat, de a prezenta dovezi în apărarea sa;
- b) dreptul la altă opinie - conform căruia Comisia de etică are obligația de a asigura persoanelor aflate pe poziții divergente, posibilitatea de a se exprima cu privire la orice act sau fapt care are legătură cu fapta pentru care a fost sesizată Comisia de etică sau pentru care aceasta s-a sesizat din oficiu;
- c) imparțialitate – conform căruia fiecare membru va analiza informațiile și va formula propriile concluzii fără a fi influențat de celelalte opinii în cadrul Comisiei de etică;
- d) obligativitatea opiniei - conform căruia fiecare membru al Comisiei de etică are obligația de a se pronunța pentru fiecare sesizare aflată pe rolul Comisiei de etică;
- e) egalitate – conform căruia membrii Comisiei de etică, la examinarea sesizărilor, nu vor admite nici o diferențiere de atitudine față de personal, în special nefiind admisă diferențiere pe criteriul ierarhiei funcțiilor.

24. Comisia de etică asigură informarea și consilierea personalului Agenției privind normele de conduită etică și profesională.

25. Lucrările fiecărei ședințe a Comisiei de etică se consemnează într-un proces verbal semnat de toți membrii Comisiei de etică, precum și, după caz, de persoanele invitate și prezente la ședință.

26. În desfășurarea activității membrii Comisiei de etică au obligația să păstreze confidențialitatea informațiilor cunoscute în cadrul disputelor sau în procesul examinării sesizărilor, dacă divulgarea acestora ar duce la lezarea onoarei, demnității sau reputației persoanei.

Secțiunea 2 Examinarea sesizărilor

27. Sesizările adresate Comisiei de etică se depun la secretarul Comisiei. Sesizările depuse, fără a fi semnate și care nu conțin date de identificare nu sunt supuse examinării de către Comisia de etică.

- 28.** Sesizările adresate Comisiei de etică trebuie să aibă o justificare temeinică a faptelor expuse, pentru a evita formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase, cu scopul de a denigra o anumită persoană sau un grup de persoane.
- 29.** În cazul în care în privința unuia din membrii Comisiei de etică se constată existența unui conflict de interese în raport cu persoana care a depus sesizarea, acesta urmează să se abțină de la examinare.
- 30.** În cadrul ședinței, Comisia de etică analizează faptele săvârșite, împrejurările în care au fost săvârșite, urmările/consecințele acestora.
- 31.** Comisia de etică este obligată să audieze persoana care a formulat sesizarea sau persoanele care sunt invocate în sesizarea depusă.
- 32.** Procesele verbale ale Comisiei de etică se semnează de către toți membrii Comisie și de către persoanele audiate, dacă se solicită.
- 33.** În termen de 10 zile lucrătoare de la data examinării sesizării depuse, Comisia de etică întocmește un raport cu privire la sesizarea în cauză sau autosesizare, care trebuie să conțină următoarele elemente:
- a) data întocmirii raportului;
  - b) numele și prenumele persoanei care a depus sesizarea;
  - c) numărul și data de înregistrare a sesizării;
  - d) prezentarea pe scurt a faptei sesizate și a circumstanțelor în care a fost săvârșită;
  - e) argumentele prezentate de salariatul audiat, după caz;
  - f) precizarea prevederilor din prezentul Cod care au fost încălcate;
  - g) concluzia Comisiei de etică asupra faptelor sesizate sau autosesizate supuse analizei acesteia. Concluzia prevăzută se formulează pe baza majorității de voturi. Membrul comisiei care are o altă părere, redactează și semnează opinia separată, cu prezentarea considerentelor pe care acesta se întemeiază;
  - h) semnăturile membrilor Comisiei de etică.
- 34.** Comisia de etică poate formula următoarele propuneri:
- a) clasarea sesizării, în cazul în care nu se confirmă încălcarea prevederilor prezentului Cod și, după caz, aplicarea sancțiunii disciplinare autorului sesizării nefondate, în conformitate cu procedura prevăzută de Codul muncii;
  - b) constatarea încălcării prevederilor prezentului Cod și aplicarea sancțiunii disciplinare în conformitate cu procedura prevăzută de Codul muncii.
- 35.** Concluziile raportului sunt comunicate persoanei care a formulat sesizarea și, după caz, persoanei invocate în sesizare.
- 36.** Raportul Comisiei de etică se aduce la cunoștință Directorului general al Agenției și se păstrează în Secția resurse umane.
- 37.** În cazul constatării abaterii disciplinare, sancțiunea se aplică prin ordinul Directorului general al Agenției în conformitate cu prevederile Codului muncii.
- 38.** În caz de dezacord cu sancțiunea disciplinară aplicată, angajatul are dreptul să conteste ordinul Directorului general, în condițiile legislației în vigoare.

V. RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA NORMELOR DE CONDUITĂ ȘI ETICĂ PROFESIONALĂ

39. Orice încălcare a prevederilor prezentului Cod constituie abatere disciplinară, care poate fi sancționată în condițiile și procedura prevăzută de Codul Muncii.

40. În cazurile în care faptele de încălcare a dispozițiilor prezentului Cod întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, Comisia de etică are obligația de a aduce la cunoștința Directorului general al Agenției respectivele fapte.

41. Personalul Agenției răspunde patrimonial, potrivit legii, în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor prezentului Cod, aduce prejudicii materiale Agenției.

VI. DISPOZIȚII FINALE

42. Personalul de conducere din cadrul Agenției creează un mediu adecvat pentru buna desfășurare a activităților specifice de către salariații din subordine și comunică Comisiei de etică preocupările acestora în materie de etică.